

KLAGE TIL SIVILOMBUDSMANNEN

Postboks 3, Sentrum, 0101 Oslo

Fra Astrologiskolen Herkules AS

Dr. Gisle Henden

Hospitsveien 1C, 0789 Oslo

Oslo, 19. juli 2018

Klagen til Sivilombudsmannen gjelder følgende to vedtak fattet av NOKUT:

-Vedtak fra NOKUT datert **15.9.17** med ref. 16/00866-26.

-Vår klage på NOKUT sitt vedtak er datert **5.10.17**.

-NOKUT sitt følgebrev til nemda er datert **2.2.18** med ref. 16/00866-37.

-Vårt brev til NOKUT sin klagenemd er datert **9.2.18**.

-Vedtak fra NOKUT sin klagenemd for fagskoleutdanning er datert **20.3.18** med ref. 18/01062-7.

-Vårt brev til Sivilombudsmannen er datert **17.5.18**.

-Sivilombudsmannen sitt svar er datert **6.6.18** med ref. 2018/1867.

Vi er av den oppfatning at Sivilombudsmannen i sitt brav av 6.6.18 ref. 2018/1867, ikke har gitt et tilstrekkelig klargjørende svar på vår klage datert 17.5.18. Vi viser til presiseringer gitt under og ber Sivilombudsmannen igjen ta stilling til om NOKUT og nemda sine vedtak er gyldige.

Anførsel 1. Begrunnelsen tilfredsstillter ikke Forvaltningslovens § 25.

Forvaltningsloven § 25 stiller tre minimumskrav til begrunnelsen. Vi kan ikke se at begrunnelsen gitt av NOKUT og nemda tilfredsstillter noen av disse tre krav.

1A. NOKUT og Nemda viser ikke til regler som støtter begrunnelsen.

NOKUT begrunner sitt vedtak med at utdanning i astrologi «ikke bygger på et **kunnskapsgrunnlag** som er i tråd med alminnelig aksepterte **normer for faglighet** og saklighet i en norsk kontekst.» NOKUT og nemda **har ikke vist til regler** som støtter begrunnelsen, **slik loven krever**. Vi ber derfor igjen om at Sivilombudsmannen svarer klart og tydelig på om NOKUT og nemda skal få begrunne sine vedtak **uten å vise til rettsregler som støtter begrunnelsen**. Vi minner om at det i Prop. 44 L (2016-2017) side 7 heter:

«Innenfor høyere utdanning har utdannings-institusjonene, som en del av den akademiske friheten, **rett til å utforme sitt eget faglige og verdimesige grunnlag**. Private utdanningsinstitusjoner har ofte et grunnlag for sin virksomhet basert i et alternativt pedagogisk ståsted eller et religiøst verdigrunnlag.» Jf. Grunnloven § 2.

Dernest er det vår påstand at begrunnelsen nevnt over bygger på **feil faktum**. De sakkyndige fastslår at utdannelsen bygger på et **kunnskapsgrunnlag** som tilfredsstillter alle de normer for faglighet og saklighet som skal anvendes i denne sak, slik de er klart definert i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, lov og forskrift. Se vedtak av 15.12.15 s. 10. NOKUT har overhodet **ingen kunnskap** om astrologi. Det er derfor med nødvendighet sterkt urimelig at NOKUT overprøver den sakkyndige vurderingen av **kunnskapsgrunnlaget**. Vi hevder dette også er brudd på Grunnloven § 2 og 98.

Vi minner om Eckhoff og Frihagen sine definisjoner og drøfting av forvaltningens frie skjønn. Her fremkommer at de rettslige skranker for det frie skjønn er definert av **den kompetanse forvaltningen selv har**. NOKUT har ingen kompetanse om astrologi. Herom hersker ingen tvil. Av dette følger med nødvendighet at NOKUT bryter de rettslige skranker for det frie skjønn, og gjør seg skyldig i myndighetsmisbruk.

Høyesterett påpeker at kravene som stilles til begrunnelsen må avpasses etter hvor inngripende vedtaket er, jf. blant annet Rt-2000-1056. NOKUT sin begrunnelse er svært inngripende i den forstand at astrologi som fagskole ikke under noen omstendighet kan godkjennes fordi kunnskapsgrunnlaget i følge NOKUT «ikke er i tråd med alminnelig aksepterte normer for faglighet og saklighet i en norsk kontekst.» Gitt Høyesterett sin uttalelse fremstår NOKUT sin begrunnelse om mulig enda svakere. Her skal det som fotnote nevnes at Høyesterett i India fastslo at astrologi er vitenskap i en dom fra 2011.

Som påpekt i klagen ble denne begrunnelse først presentert etter en rekke enkeltvedtak gjennom nærmere 5 år, og etter utarbeidelse av mer enn 300 dokumenter i sakens anledning. Vi har således ikke fått varsler eller muligheter til **kontradiksjon** på **dette vesentlige punkt i begrunnelsen**, slik forvaltningsloven § 17 krever.

Vi ber eksplisitt om at ombudsmannen tar stilling til alle disse juridiske forhold og gir en uttømmende redegjørelse for sitt syn.

1B. NOKUT sin tolkning av Fagskoletilsynsforskriften § 3-1 (2) er feil.

NOKUT og nemda legger en innskrenkende tolkning av Fagskoletilsynsforskriften § 3-1 (2) til grunn for sitt vedtak. Hvorvidt utøveren er **fast ansatt i etablert og anerkjent fagområde med tilhørende infrastruktur** slik NOKUT krever i sin begrunnelse, eller selv må skape sin egen arbeidsplass i nytt yrkesfelt, reguleres imidlertid ikke av § 3-1 (2). Vi har i klagen gitt grundig redegjørelse for dette syn. NOKUT, nemda og Sivilombudsmannen på sin side har ikke vist til en eneste rettsregel som støtter slik tolkning av § 3-1 (2). Det er ulogisk å kreve etablert infrastruktur før man kan ta godkjent utdanning innen yrket. Vi anfører at NOKUT sin tolkning av § 3-1 (2) er feil. Se også klagen datert 5.10.17 side 3-7.

Vårt ankepunkt støttes av det faktum at NOKUT sin tolkning av § 3-1 (2) **strider mot deres egen praksis**. NOKUT har beviselig godkjent en rekke fagskoler hvor utøveren av faget i all hovedsak må påregne selvstendig næringsvirksomhet. Det gjelder blant annet flere kunstsoler, og skoler innen **nye fag** som biopati og soneterapi hvor **etablert infrastruktur mangler**. Nettopp av denne grunn er det viktig å referere de sakkyndige som fastslår at det finnes et yrkesfelt for selvstendig næringsvirksomhet som astrolog **«på linje med visse godkjente kunstfaglig innrettede fagskoleutdanninger»**. Bemerk at NOKUT og nemda innrømmer disse faktiske forhold.

Sivilombudsmannen skriver: «Vurderingen av om kravet til samarbeid med yrkesfeltet i fagskoletilsynsforskriften § 3-1 annet ledd er oppfylt, krever kunnskap om det aktuelle fagområdet, eventuell infrastruktur og eventuelle yrkesfelt som ombudsmannen ikke innehar. Denne delen av saken er derfor ikke egnet for overprøving her.»

Vi ser ikke at Sivilombudsmannens med dette svarer på vår anførsel. Vi antar det ligger godt innenfor ombudsmannens kompetanse å uttale seg om lovtolkning og lovens mening, herunder tolkning av § 3-1 annet ledd, og dernest prøve de juridiske sider av NOKUT og nemda sin tolkning av denne forskrift. Slik lovtolkning krever ingen kunnskap om det aktuelle fagområdet. I så vel teori som rettspraksis fremgår det at hovedregelen ved lovtolkning er ordenes vanlige betydning, såkalt objektiv tolking. I § 3-1 annet ledd heter det: «*Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.*» Sakkyndige og NOKUT har gang på gang fastslått at vårt læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet. Se vår klage datert 5.10.17, side 3-4.

Vi ber ombudsmannen gi en uttømmende redegjørelse for forskriftens mening og hvordan § 3-1 annet ledd skal tolkes, og ber han også svare klart ja eller nei på følgende spørsmål:

Gir § 3-1 annet ledd NOKUT rett til å avvise utdanninger innenfor (nye) yrkesfelt hvor utøveren i hovedsak må påregne selvstendig næringsvirksomhet? Gir § 3-1 annet ledd NOKUT rett til å kreve faste arbeidsplasser i etablert og anerkjent fagområde med tilhørende infrastruktur?

1C. Relevante hensyn er ikke tatt i betraktning og vedtakene er ikke forholdsmessige.

Høyesterett fastslår at domstolene kan prøve om forvaltningen har vurdert om vedtaket er forholdsmessig og om man har tatt i betraktning de relevante hensynene. Se Rt-2011-111, sak nr. 2010/977 og Rt-1995-738. Vi har i flere av de saksdokumentene som er fremlagt for ombudsmannen, påvist at det finnes omtrent 300 profesjonelle astrologer i Norge. Faktum i saken er derfor at det finnes **etterspørsel** etter astrologens kapasitet og kompetanse og et godt etablert yrkesfelt for selvstendig næringsdrivende astrologer. Se dokumentasjon under. Nemda kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til **nye** omstendigheter. Den **skal** vurdere de synspunkter klageren kommer med, jf. Fvl. § 34. NOKUT, nemda og ombudsmannen har ikke tatt dette faktum og **særlig relevante hensyn i betraktning**. Dette er en enkel og avgjørende saksopplysning. Den krever overhodet ingen sakkyndig kompetanse eller skjønn. Det finnes således ingen vektig grunn til å neglisjere og tie dette ihjel.

Vi minner her om at NOKUT og nemda ikke har en sakkyndig konklusjon vedrørende yrkesfeltet å støtte seg til. NOKUT skriver at «de er kompetente til å fatte vedtak med eller mot sakkyndiges anbefaling». I dette lys fremstår det desto mer kritikkverdige at de ikke med et eneste ord vil ta dette relevante hensyn med i sine betraktninger og begrunnelser. Etterspørselen etter vårt fag og kompetanse er mer enn 4000 år gammel og har bred og global utbredelse den dag i dag jf. Store Norske Leksikon og Wikipedia. Det fremstår derfor som klart uforholdsmessig når NOKUT og nemda i sine vedtak bruker Ot.prp. nr. 39 (2006–2007) som begrunnelse for avslag: «Tilbud om fagskoleutdanning skal primært være styrt av arbeidslivets etterspørsel etter kapasitet og kompetanse». Vår påstand er derfor at NOKUT og nemda sine vedtak ikke er forholdsmessige fordi de primært har tatt hensyn til og sett seg blinde på faste arbeidsplasser i etablert infrastruktur. Det er som kjent regelen snarere enn unntaket at kunsthøgskole utøves som selvstendig virke. Vi ber ombudsmannen ta stilling til alle momenter i denne anførsel.

Re: Astrologer i Norge

Hilde Tandberg Diesen <hildediesen@gmail.com>

Sendt: ti 06.02.2018 11:49

Til: Gisle Henden

Til Herkules Astrologiskole ved Gisle Henden

Oslo 6.2.2018

Vårt inntrykk og beregning av dagens omtrentlige antall av hel - eller deltidspaktiserende astrologer i Norge antas å kunne være et sted oppunder 300.

Dette basert på erfaring og kjennskap til astrologifagets skoleing og kursing fra tidlig 80 tallet opp til idag I tillegg til foreningens registrerte astrologer er det mange selvstendige ikkeregistrerte praktiserende astrologer fordelt jevnt utover i landet som har sin praksis og virksomhet.

Med vennlig hilsen
Hilde Tandberg Diesen

nestleder Norsk astrologisk Forening

Anførsel 2. Sakkyndige og Forvaltningslovens § 34 og 41.

NOKUT legger avgjørende vekt på **det norske yrkesfeltet** i sin begrunnelse. Ingen av de sakkyndige har formell utdannelse i astrologi, og kun en har erfaring med astrologi. Han er svensk og **kjenner derfor ikke det norske yrkesfeltet** godt nok. Vi mener det har sannsynligheten for seg at når **ingen** av de sakkyndige kjenner det norske yrkesfeltet så kan det påvirke deres vurdering av det norske yrkesfeltet. Vi anfører at dette **kan ha** virket bestemmende på vedtaket, jf. Rt. 1963 s. 1288 og Fvl. § 41. Vi henviser til klagens punkt 2 og 4.2-4.5 som utdyper og legitimerer vårt syn. Fvl. § 34 krever at klageinstansen skal vurdere dette synspunkt. Det har de ikke gjort. Vi ber Sivilombudsmannen ta stilling til begge momenter i denne anførsel.

Anførsel 3. Saksbehandlingstiden og Forvaltningsloven § 41.

Forvaltningsorganet skal forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold. Sakkyndig vurdering skal ferdigstilles innen 6-8 uker og det skal ta 6 måneder fra en søknad leveres til den er ferdig behandlet i henhold til de kvalitetskrav NOKUT selv har. Til tross for gjentatte purringer så har NOKUT brukt hele **4 måneder** på følgebrevet til vår klage, som vi må utarbeide på **3 uker**. Dette er klart urimelig og i vår disfavør. Vi kunne skrevet en mye bedre klage om vi hadde hatt 4 måneder til rådighet. NOKUT gir seg selv et langt bedre utgangspunkt enn det vi får, opp mot nemdas behandling. Dette argument blir mer tungtveiende når vi vet at NOKUT har juridisk kompetanse, noe vi ikke har. Vi anfører at dette *kan ha* virket bestemmende på nemda sitt vedtak, jf. Rt. 1963 s. 1288 og Fvl. § 41. Vi ber Sivilombuds-mannen ta stilling til denne anførsel.

Anførsel 4. NOKUT oppfyller ikke kravene som følger av Forvaltningsloven § 11 annet ledd.

NOKUT har alminnelig veiledningsplikt. I saker om enkeltvedtak skjerpes denne jfr. Fvl. § 11 annet ledd, som slår fast at forvaltningen av eget tiltak skal vurdere partens behov for veiledning. Om mulig bør NOKUT også «peke på omstendigheter som i det konkrete tilfellet særlig kan få betydning for resultatet.»

Vi viser til klagen og Sivilombudsmannens svar hvor det blant annet står: «Av dette må det antageligvis utledes at de har en plikt til å realitetsbehandle alle slike søknader.» «Det ville neppe tilfredsstilt utredningsplikten å avslå søknaden 15. september 2016, uten nærmere evaluering eller sakkyndig vurdering, med den begrunnelse eller «veiledning» at den «uansett ikke ville føre frem».

Sivilombudsmannens svar tar ikke tak i det som er vår anførsel: Det finnes overhodet ingen grunn til at NOKUT skal utrede og realitetsbehandle vår sak gjennom fem år og **en lang rekke enkeltvedtak** før de informerer søker og de mange sakkyndige om at utdanning i astrologi «ikke bygger på et kunnskapsgrunnlag som er i tråd med alminnelig aksepterte normer for faglighet og saklighet i en norsk kontekst.»

Vi ber Sivilombudsmannen svare på **hvorfor NOKUT ikke kunne informert om dette etter første, andre eller tredje realitetsbehandling**. Først etter at alle de andre talløse krav er oppfylt og NOKUT er gått tom for legitime krav, introduseres dette. Vi mener det er uredelig og et klart brudd på Fvl. § 11 annet ledd. Fvl. § 34 krever at **klageinstansen skal vurdere denne anførsel**. Det har de ikke gjort. Vi ber ombudsmannen ta stilling til begge momenter i denne anførsel.

Avslutning

Som konsekvens av de forhold og feil vi har påpekt i denne klage og sakens øvrige dokumenter finner vi at dette har virket bestemmende på innholdet i NOKUT og nemda sine vedtak, jf. Forvaltningsloven § 41 og anfører at begge vedtakene er ugyldige. Vi ber Aage Thor Falkanger om et grundig, utfyllende og oppklarende svar slik at vi har det best tenkelige juridiske grunnlag til å vurdere om vi skal ta saken videre til advokat og Tingretten. Etter nærmere 6 års arbeid med utarbeidelse av mer enn 300 dokumenter i sakens anledning er vi innstilt på å prøve saken for retten. Vi spør også hvilken frist som gjelder for Tingretten.

Med beste hilsen fra

Styrets leder dr. Gisle Henden